

zapalenie pochewek ścięgnistych oraz grudkowo-krostkowe zmiany skórne, zlokalizowane zwykle na dystalnych częściach kończyn, i rzadziej zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i zapalenie wsierdzia.

Rzadkimi powikłaniami rzeżączki u mężczyzn są zapalenie gruczołów Tysona i zapalenie gruczołów Cowpera.

SARA (sexually acquired reactive arthritis)/zespół Reitera. Pojęcia te nie są dokładnymi synonimami. Reiter opisał klasyczną triadę objawów – zapalenie cewki moczowej, spojówek (ryc. 1.5, 1.6) i stawów (ryc. 1.7, 1.8), którą wiązał z zakażeniem *C. trachomatis*, ale także z niektórymi patogenami powodującymi zakażenia przewodu pokarmowego.

Obecnie dużo częściej używane określenie SARA odnosi się tylko do zakażeń przenoszonych drogą płciową, głównie *C. trachomatis*, ale także *N. gonorrhoeae* i prawdopodobnie mikoplazmami. Zespół jest częstszy u mężczyzn i osób posiadających HLA-B27. Poza klasyczną triadą objawów u chorych mogą występować: zapalenie pochewek i przyczepów ścięgien, bóle kręgosłupa, obrączkowe zapalenie żołądki (ryc. 1.9–1.11) lub sromu, zmiany skórne łuszczycopodobne, keratoderma blennorrhagica, dystrofia paznokci, zmiany w jamie ustnej – nadżerki, ogniska złuszczenia, język geograficzny (ryc. 1.12), gorączka, spadek masy ciała, zaburzenia kardiologiczne, nefrologiczne i inne.

Rycina 1.5.

Zapalenie spojówek (*conjunctivitis*). Zespół Reitera

Rycina 1.6.
Zapalenie spojówek w przebiegu zespołu Reitera

Rycina 1.7.
Odczynowe zapalenie stawów. Zespół Reitera